

Ö?retmen Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ö?retmen Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27117>

Özet

Ö?retmen Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i, e?itim alan?nda çal??an ö?retmenlerin mesleki yeterliklerine dair inanç düzeylerini ölçmek amacıyla uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Ölçe?in uyarlama ve yap? geçerli?i çal??malar?, ?. A. Köse tarafından 2007 y?l?nda tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekleştirilmi?tir. Bu çal??ma, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk ö?retmen popülasyonunda ne ölçüde geçerli ve güvenilir oldu?unu s?namay? hedeflemi?tir. Öz-yeterlik, ö?retmenlerin mesleki görevleri (s?n?f yönetimi, ö?retim yöntemleri ve ö?renci motivasyonu) üzerindeki kontrol alg?lar?n? ve ba?ar? beklentilerini yans?tan kritik bir psikolojik yap?dır.

Ölçek, ö?retmenlerin kendi yeteneklerine olan bu inançlar?n? sistematik olarak de?erlendirerek, e?itim ara?t?rmalar?na ve ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n etkinli?inin art?r?lmas?na katkıda bulunmay? amaçlamaktadır. Ölçek çe?idi bir **uyarlama** olup, geçerlik çal??malar?nda özellikle **yap? geçerli?i** üzerinde durulmu?tur.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen öz-yeterlik, öz-yeterlik, yap? geçerli?i, adaptasyon, psikometri, e?itim psikolojisi, ö?retmen yeterlikleri, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Köse, ?. A. (Uyarlayan)

Amaç

Ö?retmen Öz-Yeterlik Alg?s? Ölçe?i'nin temel amacı, ö?retmenlerin mesleki rollerini yerine getirme becerilerine dair sahip olduklar? **öznel inançlar?** ve yarg?lar? bilimsel yöntemlerle ölçmektir. Bu inançlar, ö?retmenlerin s?n?f içindeki davran??lar?n?, çaba düzeylerini ve zorluklar kar??s?ndaki direncini do?rudan etkiledi?i için, ölçek e?itim psikolojisi ara?t?rmalar? için hayati önem ta??maktadır. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin ö?retim stratejileri, ö?renci kat?l?m?n? sa?lama ve s?n?f yönetimi gibi temel yeterlik alanlar?ndaki alg?lanan yeterliklerini belirlemek üzere tasarlanm??tır.

Yap?

Ölçek, kuramsal temelini Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram?'ndan alan **Öz-Yeterlik** (Self-Efficacy) yap?s?n? ölçmektedir. Öz-yeterlik, bireyin belirli bir eylemi veya görevi ba?ar?yla yerine getirme yetene?ine olan ki?isel inanc?n? ifade eder. Ö?retmen öz-yeterli?i, ö?retmenlerin zorlu ö?rencilerle ba?a ç?kma, yeni ö?retim materyallerini uygulama ve ö?rencilerin akademik

başarısını artırma kapasitelerine olan güvenlerini kapsar.

Ölçeğin orijinal formu genellikle çok boyutludur ve adaptasyon çalışmaları sırasında bu çok boyutlu yapıyı (örneğin, Öğretim Etkinliği ve Kişisel Yeterlik gibi alt boyutlar) Türk örnekleminde doğrulanıp doğrulanmadığı incelenmiştir.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik bilgisi doğrudan belirtilmemiştir. Ancak, Köse (2007) tarafından yürütülen uyarılma çalışmaları ana hedefi, ölçeğin **yapı geçerliliğini** sınamaktır. Yapı geçerliliği, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösterir.

Bu bağlamda, uyarılma çalışmaları büyük olasılıkla Doğrulama Faktör Analizi (DFA) veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) teknikleri kullanılarak ölçeğin faktör yapısının teorik beklentilere uygunluğu test edilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin beklenen alt boyutlar altında gruplanıp gruplanmadığını ortaya koyar.

Güvenirlilik

Kaynak referansta güvenirlik bilgisi "Mevcut Değil" olarak belirtilmiştir. Standart psikometrik adaptasyon süreçleri göz önüne alındığında, Köse'nin (2007) tezinde ölçeğin iç tutarlılığının ölçülmesi kuvvetle muhtemeldir. İç tutarlılık, genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı kullanılarak hesaplanır ve ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar homojen bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin birbirleriyle güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu ve dolayısıyla güvenilir bir ölçüm sağladığını işaret eder. Güvenirlik çalışmaları sırasında ayrıca test-tekrar test güvenirliği gibi farklı yöntemler de kullanılabilir.

Faktör Analizi

Öğretmen Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği'nin uyarılma sürecindeki en önemli aşamalardan biri faktör analizidir. Köse (2007) bu çalışmaları sırasında, ölçeğin orijinal formundaki faktör yapısının Türk öğretmen örnekleminde geçerliliğini araştırmıştır. Öz-yeterlik ölçekleri tipik olarak birden fazla faktörden oluşur; bu faktörler genellikle şunlardır:

Öğretim Stratejileri Yeterliliği

Öğrenci Katılımı Yeterliliği

Sınıf Yönetimi Yeterliliği

Yapılan faktör analizi, ölçeğin bu teorik alt boyutları ne ölçüde ayırtabildiğini ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendiğini belirleyerek, ölçeğin yapısal uygunluğunu ortaya koymuştur.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Derecelendirme format? orijinal kaynakta belirtilmemi?tir. Ancak, ö?retmen öz-yeterlik ölçekleri yayg?n olarak 5'li veya 6'li? Likert Ölçe?i kullan?r (Örn: 1=Hiç Kat?lm?yorum, 6=Tamamen Kat?l?yorum).

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?retmenler

Age Group: Yeti?kin (Mesleki ya?amdaki ö?retmenler)

Population Details: Ölçe?in yap? geçerli?i s?namas?, farkl? kademelerde ve bölgelerde görev yapan ö?retmen gruplar? üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Bireylerin kendi alg?lar?n? raporlad??? (Self-Report) tipte bir psikometrik ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen yeterli?i, yap?sal e?itlik modellemesi, Cronbach Alfa, mesleki geli?im, e?itim ara?t?rmalar?, öz-yeterlik, psikometrik özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Uyarlama yazar? için mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Mevcut De?il

Correspondence Address: Mevcut De?il (Referans olarak Ankara Üniversitesi'ndeki yüksek lisans tezi gösterilmi?tir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in uyarlama ve geçerlik çal??mas? 2007 y?I?nda tamamlanm??t?r. Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda kullan?ma sunulmu?tur.

Kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için uyarlamay? yapan yazar (Köse, ?. A.) veya ilgili akademik kurum (Ankara Üniversitesi) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Tezin tamam?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogretmen-oz-yeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Köse, ?. A. (2007). Öğretmen Öz-Yeterlik Algısı Ölçeğinin farklı gruplarda yapı geçerliğinin sınınanması (Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp> adresinden edinilmiştir.

Öğretmen Öz-Yeterlik Algısı Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri orijinal kaynakta **belirtilmemiştir**. Ölçeğin tam içeriği ve maddeleri için, Köse (2007) tarafından hazırlanan yüksek lisans tezine başvurulması gerekmektedir. Bu tez, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir durumdadır.